

Yttrande med anledning av bildningsnämndens svar på beställning av Svenska för invandrare, dnr: BIN 2017/241

Bakgrund

Inför upprättande av verksamhetsplan för arbetsmarknadsnämnden 2017 kommunicerades följande skrivning till bildningsförvaltningen:

”Volymökningarna inom SFI kompenseras inte i resursfördelningssystemet då befolkningsökningen i berörd målgrupp är betydligt högre än den generella uppräknigen. Detta leder till att vi innevarande år prognostiserar med ett underskott på ca 2 miljoner för köp av SFI.

Inför 2017 kommer vi att kunna lägga ca 900 tkr utöver det som Kfm tilldelat oss, dock räcker inte det för att lägga en budget i full balans för SFI. Då vi, i utfallet, är helt beroende av den prissättning som görs av er och därmed även det utvecklingsarbete som sker för ökad produktivitet avser vi att nämna det i verksamhetsplanen.

Skickar tänkt text till dig, uppskattar om du återkopplar ev. synpunkter/ förslag på ändringar utifrån ditt perspektiv. Behöver återkopplingen denna vecka.”

Följande svar inkom från bildningsförvaltningen: ”Bildningsnämnden kommer givetvis även vad gäller SFI att se över möjliga effektiviseringar utifrån rådande ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar. Priser för SFI kommer inte kunna räknas fram förrän nya beställningsförutsättningar är framtagna där vi idag t ex kan se att en jämförelsevis kort villkorad kötid och utökad SFI medför en högre kostnad. Priserna kan förväntas framräknade tidigast i januari 2017.”

Arbetsmarknadsnämnden tilldelades vid kommunfullmäktigesammanträdet den 19 december 2016 4,7 miljoner av kommunfullmäktige för beställning av svenska för invandrare. Därutöver har arbetsmarknadsnämnden genom interna prioriteringar lyckats tillskjuta 400 tkr och beställt svenska för invandrare för ett belopp på 5,1 under 2017 (dnr: AMN 2016/10).

I perioden mellan kommunfullmäktiges beslut 2016-12-19 och arbetsmarknadsnämndens sammanträde 2017-01-23 bjöds representanter från

bildningsförvaltningen in till ett möte kring klargörande av förutsättningar utifrån budgetbeslut.

Arbetsmarknadsnämnden fattade därefter 2017-01-23 beslut om beställning av svenska för invandrare av bildningsnämnden enligt gällande reglemente (Dnr: AMN 2016/71).

På önskemål av representanter för bildningsförvaltningen inför beställningen gjordes en del justeringar jämfört med tidigare gjorda beställningar såsom:

- Beställningen gjordes för ett helt år
- Beställningen tog bort kravet på intag inom 14 dagar (uttrycks som en ambition)
- Beställningen tog bort utökad SFI
- Beställningen tog bort tidsangiven tid för studie- och yrkesvägledning
- Beställningen gav bildningsnämnden full rådighet över upplägg av undervisning utifrån uppsatta mål att studerande skall nå egen försörjning genom arbete eller vidare studier.

Nuläge

2017-04-10 hölls ett möte mellan representanter från bildningsförvaltningen och representanter från arbetsmarknadsförvaltningen. Under mötet ges följande information från bildningsförvaltningen:

- Utifrån förändrade förutsättningar gällande beställning av SFI erbjuds färre timmar. Bildningsförvaltningen utgår från det lagstiftade som är 15 timmar i veckan. Utökad SFI är borttaget.
- Gällande yrkes-SFI utanför kommunen ryms detta ej i nuvarande budget.
- Gällande KÖ erbjuds de som ingår i etableringen SFI inom en månad och resterande inom tre månader. SFI har intag den första måndagen varje månad.
- Om man arbetar eller har praktik så erbjuds alla SFI på kvällstid
- Lärlings-SFI kommer att starta i Kök, svets, vård och barn & fritid. Två dagar i veckan läser man SFI, yrkessvenska och kursmoment, resterande dagar är man på praktik

Resultatrapporteringsfilerna som tagits fram av arbetsmarknadsförvaltningen för månatlig rapportering från bildningsförvaltningen (bifogas) visar att deltagarantalet på SFI har minskat från 236 personer i januari till 218 personer i mars. Under perioden har 54 personer skrivits in på SFI och 72 personer har avslutats. Av de 72 som har avslutats har 8 personer (11%) avslutats för arbete och 13 personer (18%) har avslutats till vidare studier. Totalt har således 29% av de personer som avslutats från SFI under årets tre första månader avslutats till arbete eller studier.

Gällande beställningens ambition att studerande skall erbjudas plats inom 14 dagar kan arbetsmarknadsnämnden konstatera att så inte sker. Under marsmånad erbjöds 6% av samtliga plats inom 14 dagar. Motsvarande siffra för januari var 100%.

Bildningsförvaltningen har meddelat, se ovan, att personer inom etableringen kommer att erbjudas plats inom 1 månad, övriga ej. Det är av vikt att påtala att de personer som är inom etableringen även är aktuella för insatser på arbetsmarknadsförvaltningen.

Bedömning/Slutsatser

Arbetsmarknadsnämnden kan konstatera att bildningsnämnden i sitt svar påtalar bekymmer med skyndsamt omställning efter kommunfullmäktiges beslut, något som arbetsmarknadsnämnden har full förståelse för. Dock saknar nämnden den ekonomiska analys och de kostnadsberäkningar som utlovats inför budgetbeslutet.

Vidare kan nämnden se att de insatser som bildningsförvaltningen lyft som kostnadsdrivande i tidigare dialog (utökad SFI och kortad kötid) är borttagna. Utöver detta ser arbetsmarknadsnämnden att besparingar har gjorts i form av neddragning av personal. Någon annan utveckling för att öka produktiviteten kan inte utläsas ur bildningsnämndens svar.

Det är arbetsmarknadsnämndens uppfattning att utbildning för vuxna, oavsett födelse-land, ska syfta till att stärka möjligheterna till ett självständigt liv genom egen försörjning.

Utifrån den resultatrapportering som arbetsmarknadsnämnden erhåller från bildningsnämnden framkommer tydligt att produktionsapparaten för svenska för invandrare är designad för att leverera SFI-betyg.

Se nedan sammanställning av avslutsorsaker under perioden 2017-01-01 – 2017-03-31

Arbete	8
Vidare studier	13
Utfärdade SFI betyg	58

Av de som studerar svenska för invandrare i dagsläget läser 12 personer på yrkes-SFI, vilket motsvarar 5,5%. Ytterligare 19 personer, 8,7 % läser arbetsplatsförlagd svenska, en insats som sker i samverkan mellan bildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen där arbetsmarknadsnämnden ansvarar för resurser utöver beställningen till den arbetsplatsförlagda delen.

Totalt studerar således 14,2% av samtliga SFI-studerande med inriktning arbetsmarknad/yrke, där arbetsmarknadsnämnden står för merparten av insatserna.

Arbetsmarknadsnämnden delar bildningsnämndens uppfattning att nuvarande konstruktion där en nämnd beställer och en annan utför inte är den mest kostnadseffektiva modellen.

Kommunal vuxenutbildning, inklusive SFI kan ses ur två perspektiv; ett bildningsperspektiv och ett arbetsmarknadsperspektiv. Det är arbetsmarknadsnämndens uppfattning att SFI skall designas på ett sådant sätt att den i mycket större utsträckning leder till egenförsörjning genom arbete eller studier för den enskilde. Vidare är det arbetsmarknadsnämndens uppfattning att egen rådgivning över kommunal vuxenutbildning, inkl. SFI kommer att ge stor utväxling på nämndens övriga arbete med att säkerställa trelleborgares egenförsörjning genom arbete eller studier. Arbetsmarknadsnämnden tillstyrker således inte en överflyttning av SFI-ansvaret till bildningsnämnden.

Då arbetsmarknadsnämnden och bildningsnämnden, utifrån det av kommunfullmäktige beslutade reglementet, har olika uppdrag som ibland kan verka emot varandra är det arbetsmarknadsnämndens uppfattning att en extern utredning bör tillsättas för att se över hur Trelleborgs kommun på bästa sätt organiserar den kommunala vuxenutbildningen, inkl. SFI så att den verkar för medborgaren, arbetslivets och samhällets bästa på såväl lång som kort sikt.

Vidare är det arbetsmarknadsnämnden uppfattning att utredningen bör innefatta en jämförelse med kommuner som framgångsrikt har arbetat med kommunal vuxenutbildning ur ett arbetsmarknadsperspektiv, såsom exempelvis Sigtuna, Helsingborg, Uppsala, Växjö och Luleå.

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta att:

- Översända svaret till kommunstyrelsen för vidare hantering
- Översända svaret till bildningsnämnden med en begäran om kostnadsberäkning per plats för 2017 då bildningsnämnden i sin skrivning antyder att budget 2017 inte kommer att hållas
- Motsätta sig förslaget om överflytt av SFI till bildningsnämnden.